

ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

В даний час проблема підвищення конкурентоспроможності підприємств має значну актуальність. Це пояснюється посиленням інтенсивності розвитку усіх процесів економічного середовища, зміни факторів впливу навколишнього середовища в результаті зростання глобалізаційних процесів, підвищення ризику зовнішньоекономічної діяльності.

Пріоритетним для країни є подальший розвиток ринкових процесів, створення передумов для її успішної інтеграції у глобальному просторі і визначення свого місця на міжнародному ринку. Конкурентоздатність підприємств базується на якості, швидкості прийняття рішення, технічними перевагами, обслуговуванні та диференціації продукту.

У процесі глобалізації ринкової економіки і виходу виробництва України на міжнародний рівень виникла необхідність у підвищенні рівня конкурентоспроможності вітчизняної продукції. Вивченням проблеми підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємств займалися наступні вчені : Булатова А.С., Говорова Н., Фамінський І.П., Алтухова І. Жаліло Я., Базилюк Я., Белінська Я. та інші.

На сьогоднішній день, потребує більш детального вивчення напрямів підвищення конкурентоспроможності українських підприємств на міжнародній арені.

Проблема підтримання міжнаціональної конкурентоздатності знаходиться у центрі уваги урядів різних держав світу і Україна не є винятком, оскільки вона хоче утвердитись на міжнародній арені як високорозвинена держава.

Основа конкуренції полягає в тому, що конкурують не виробники країни в цілому, а кожний виробник або продавець окремо. Але конкурентоспроможність визначається наявністю конкурентоздатних галузей та фірм всередині країни. Отже, одним з головних завдань, котре уряд повинен поставити перед собою для підвищення конкурентоспроможності, повинно бути стимулювання конкуренції між фірмами однієї галузі і між галузями всередині економіки однієї країни. Якщо дані показники будуть високими, то і держава буде конкурентоспроможною на міжнародному ринку.

Існує цілий ряд заходів та стратегій розвитку для покращення конкурентних переваг в будь-якій сфері підприємництва. Кожна країна має свої особливості причин низької конкурентоздатності, котрі розрізняються в часі.

Основними проблемами, які запобігають успішній реалізації конкурентних переваг українських компаній є техніко-технологічна відсталість компанії та наявність несприятливого бізнес-клімату в Україні.

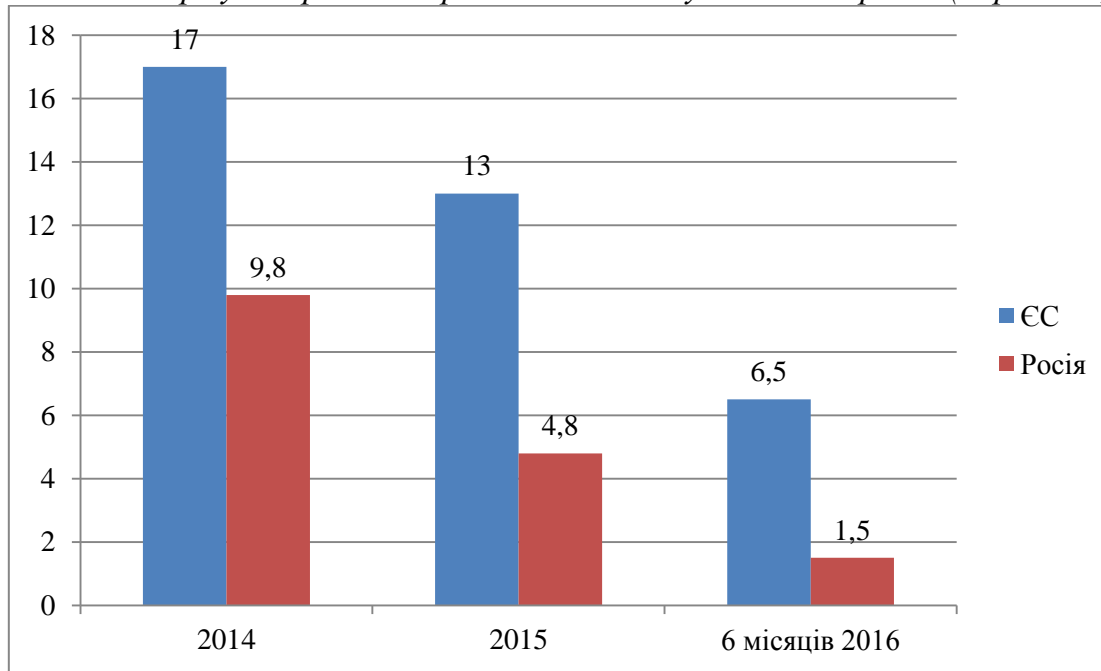
На даний час при виході українських підприємств на зарубіжні ринки існує проблема забезпечення подальшого зростання їх рівня міжнародної конкурентоздатності.

Україна є молодою державою, тому вітчизняні виробники майже не мають досвіду, щоб бути мати змогу вести конкурентну боротьбу з міжнародними компаніями, які досягли успіху в умовах жорстокої конкуренції, високої насиченості товарних ринків та перевищення на них пропозиції над попитом. Українська продукція не відповідає основним критеріям міжнародних стандартів, тому тільки 1% українських товарів та послуг визнані конкурентоздатними на світовому ринку [1, с. 106] .

На міжнародних ринках Україна має стратегічно не вигідну товарну структуру експорту, хоча Україна має потужний науковий потенціал. Розглянемо динаміку експорту з України до країн ЄС та Росії у 2014-2016 роках (рис. 1).

Рисунок 1

Динаміка експорту з України до країн ЄС та Росії у 2014-2016 роках (млрд. дол.) [3]

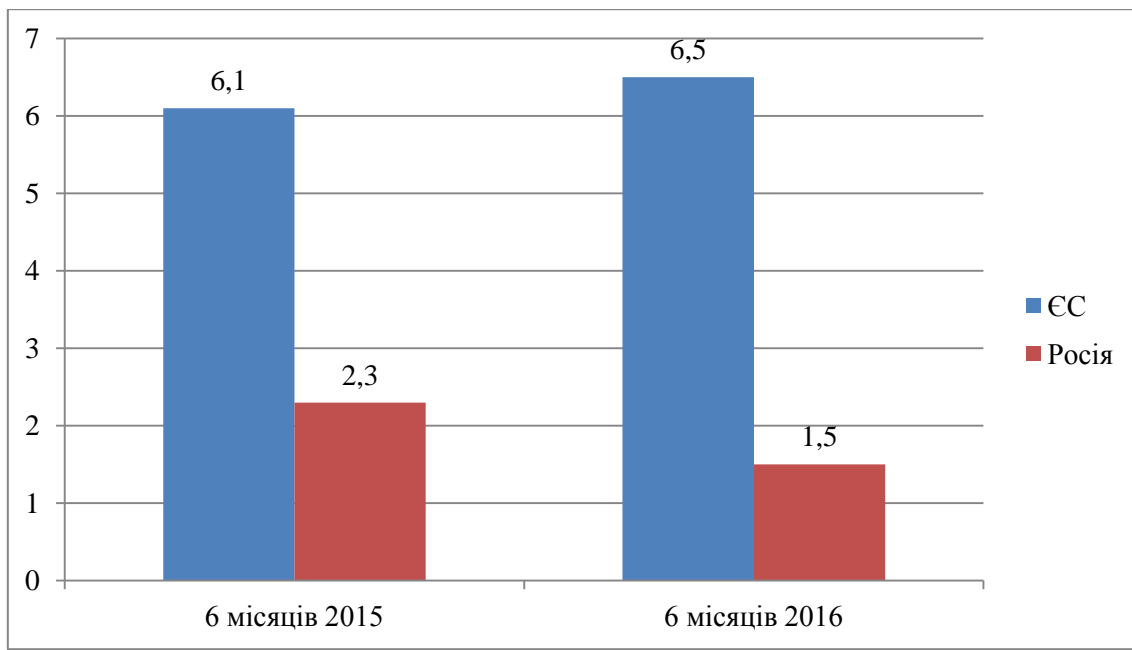

Ми можемо спостерігати стійку негативну тенденцію: протягом трьох років експорт українських підприємств до ЄС та Росії зменшився. У 2014-2015 рр. експорт до Росії зменшився на 5 млрд. дол. (з 9,8 млрд. до 4,8 млрд.) а до ЄС – на 4 млрд. дол. (з 17,0 млрд. дол. до 13,0 млрд. дол.).

За підсумками першого півріччя 2016 р. експорт в ЄС зріс лише на 400 млн. дол. в порівнянні з аналогічним попереднім роком, тоді як поставки в Росію впали на 800 млн. дол.(рис. 2).

Рисунок 2

Динаміка експорту з України до країн ЄС та Росії у 1 півріччі (млрд. дол.) [3]

Основними причинами зниження експорту упродовж аналізованого періоду були:

- 1) зменшення світових цін на товари із низькою доданою вартістю, тобто сировину та матеріали (основні експортні позиції в Україні);
- 2) торгівельні війни із Російською Федерацією (обмеження на постачання окремих видів українських продуктів тваринного і рослинного походження);
- 3) антидемпінгові заходи ЄС (щодо сталевих канатів і тросів, круглих зварних труб та інших позицій українського експорту);
- 4) складність політичної і соціально-економічної ситуації в Україні (здійснення антитерористичної операції).

Важливими шляхами підвищення конкурентоспроможності українських підприємств на сучасному етапі є :

- створення іміджу підприємства «справедливих» цін за рахунок відповідності ціни і якості;
- збільшення асортименту продукції, яка випускається;
- виконання основних вимог збутової логістики;
- поліпшення кадрового потенціалу та управлінської структури.
- вдосконалення проектування, використання найсучасніших техніки і технології, вхідний контроль якості сировини, матеріалів і комплектуючих, поліпшення стандартизації.
- детальне вивчення потреб ринку;
- наявність конкурентоспроможних вітчизняних постачальників [2, с. 57] .

Також підприємствам потрібно впроваджувати логістичну систему, оскільки вона відіграє важливу роль у підвищенні конкурентоспроможності та дозволяє підвищити їх стійкість на міжнародній арені. Застосування логістики приводить до зниження витрат: щодо виконання замовлень, витрат на їх обробку, перевезення та складування вантажів, управління запасами пакування та інше.

Таким чином для динамічного розвитку України в умовах глобалізації, конкурентоздатність підприємств на світовій арені має велике значення. Тільки робота у комплексі зможе вивести вітчизняну продукцію на високий рівень конкурентоспроможності. Українські підприємства мають потенціал та можливість до зростання значення конкурентоздатності продукції, а тим самим і до займання провідних і домінуючих позицій як на українському, так і на міжнародному ринку. Потрібно на українських підприємствах впроваджувати нову логістичну систему. Впровадження системи логістичного управління в практику бізнесу дозволяє підвищити організаційно-економічну стійкість підприємства на світовому ринку. Використання інноваційної концепції логістики є одним з основних резервів зниження рівня загальних витрат ресурсів підприємств, а також в цілому — країни. Підвищенням міжнаціональної конкурентоздатності України і розробкою відповідних заходів для досягнення відповідного рівня міжнаціональної конкурентоздатності держави повинен займатися не тільки уряд, але і органи влади та суб'єкти господарювання. Підвищення міжнаціональної конкурентоздатності економіки України є першочерговим завданням національної економічної політики держави.

Список використаних джерел:

1. Алтухова И. Н. Конкурентоспособность предприятий на внешнем рынке / И. Н. Алтухова // Вісник Донецького університету. – 2008. – Вип. 1.
2. Жаліло Я. А., Базилюк Я. Б., Белінська Я. В. Конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації – Київ: Національний інститут стратегічних досліджень, 2005. – 388 с.
3. Баженов І. Зовнішня торгівля України: дна як і раніше не видно. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.novorosinform.org/articles/7135>, 2016